

DE WERELDGESCHIEDENIS IN EEN NOTEDOP

voor de jeugd

De dop is die van een kokosnoot en dan is het nog knap genoeg, om daar de wereldgeschiedenis in te bergen.

De bedoeling is: de gebeurtenissen te vertellen, die door het kind kunnen worden begrepen en gewaardeerd en dat zijn niet altijd de belangrijkste der historie.

Dr Vor der Hake schreef voor dit boek *) een woord vooraf, waarin hij terecht den eenvoud den grondslag noemt van de school. Niet genoeg kan dit in onzen tijd worden herhaald.

De schrijver is een Amerikaan en hiermee moet rekening gehouden.

Nu zijn verschillende hoofdstukken door hun eenvoud aantrekkelijk. De verhalen zijn vlot verteld en de figuren om wie het gaat zijn scherp belicht. Door pakkende opschriften en wetenswaardigheden trekken ze en behouden ze de aandacht.

Wel lijkt het boek wat onevenwichtig daar het de nieuwste geschiedenis op vijftig bladzijden behandelt en aan den tijd daarvoor zesmaal zooveel pagina's wijdt.

Uit de inleiding blijkt, dat Hillyer nogal waarde hecht aan een tijdtrap, die een visuele voorstelling geeft van de lengte van den tijd en van de opvolgende fasen in de geschiedenis der wereld. Zelf heb ik zoo'n tijdtrap weleens gemaakt voor de Bijbelsche Geschiedenis. En dan kijken de leerlingen verwonderd als ze zien, dat de tijd der geschiedenissen van Genesis 1 tot 12 beschreven, ongeveer even lang is als die van het verdere gedeelte van het Oude Testament. Geschiedenis is een moeilijk vak en kinderen kunnen allergegrappigst combineren. Er zijn er, die oorzaken en gevolgen goed onthouden, alsmede vele namen, die ze in hun tijd kunnen plaatsen. Er zijn er, die noch het een, noch het ander kunnen.

Eenvoud — eenvoud!

Ja, ik onderstreep het woord.

En omdat ik het onderstreep, geloof ik, dat hier en daar toch wel eenige nadere verklaring wenschelijk was geweest tot het verkrijgen van goede voorstellingen.

Maar omdat ik het onderstreep, heb ik me ook afgevraagd, of dat iets met eenvoud te maken heeft, als verteld wordt, dat er een *tijd* is geweest, waarin geen wereld bestond, waarin *niets* bestond, doch waarin er alleen maar sterren waren.

Nu gaat de fantasie der kinderen werken. En nu lezen ze verder. Eén van die sterren is onze zon, die razend snel draaide en toen werd er een vonkje afgeslingerd en dat vonkje werd koud en dat was onze wereld. Een bol van steen omhuld met damp. Die damp

werd regen en het regende zóó lang, tot alle holletjes vol geloopt waren. Dat waren de oceanen. De droge plekken waren rotsen.

En nu ontstonden er achtereenvolgens: kleine plantjes, slijk of aarde, kleine diertjes, net druppeltjes gelei, insecten, visschen, kikkers, slangen en reusachtige hagedissen, die dood gingen omdat er geen eten genoeg was, vogels, dieren als vossen, olifanten en koeien, apen, menschen. En te onderscheiden zijn dan verder het steenen, bronzen en ijzeren tijdperk.

Om te voorkomen, dat de jeugd gaat „climaxen,” wordt gezegd, dat een gouden tijdperk alleen maar in sprookjes bestaat, want dat is een tijdperk, waarin alles mooi is en lief en waarin iedereen wijs is en goed.

Met het laatste ben ik het wel eens.

En ik zwijg eerbiedig stil als de wetenschap de tijdperken theorie doceert, omdat ik geloof aan moeilijkheden.

Maar ik geloof ondanks deze moeilijkheden dit: In den beginne schiep God den hemel en de aarde. En dit: En God zeide: Daar zij licht en daar werd licht. En dit: En God schiep den mensch naar Zijn beeld.

En ik zal er niemand om verketteren, die de zes scheppingsdagen of althans de eerste drie, tijdperken noemt. Hoewel ik niet het minste bezwaar heb om aan te nemen, dat het gewone dagen geweest zijn.

Maar ik geloof niet, dat de voorstelling in dezen notedop voor kinderen eenvoudiger is dan het Bijbelverhaal. Integendeel. En zelfs al zou ze eenvoudiger zijn, geloof ik vóór alles, dat God den hemel en de aarde gemaakt heeft. En dat de jeugd dit moet hooren en lezen. De evolutiethorie mag dan misschien met het Scheppingsverhaal niet absoluut botsen, de Schepping, Onderhouding en Regeering der wereld, dat is de *Geschiedenis*.

Daarom heb ik voor dit boek geen onverdeelde bewondering.

Ook niet om nog een andere reden.

De auteur heeft het goed gezien, dat men in een boek over de historie der wereld niet kan zwijgen over Jezus.

Maar als iemand in een dergelijk werk Nebukadnezar, Darius, Alexander, Mohammed, Karel de Groote, Lodewijk XIV, Napoleon, enz. enz. wil laten zien, dan moet hij deze historische figuren laten zien, zooals ze indertijd naar hun wezen en karakter waren.

En nu wordt van Jezus gezegd, dat Hij leefde in een klein dorpje, Nazareth, dat Hij de zoon was van een timmerman, dat Hij het Christelijk geloof leerde, met name naastenliefde, dat Hij gekruisigd werd, omdat de Joodsche priesters bang waren voor Zijn leer.

En boven dit hoofdstuk staat terecht: „Uw is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid.”

Maar waar is de Opstanding?

De Hemelvaart?

Het Pinksterfeest?

Het wonder?

Na de kruisiging, zegt de auteur, trokken twaalf mannen, door Christus reeds uitgekozen, het land door om aan het volk te verkondigen, wat Christus geleerd had.

Maar wie over Jezus wil spréken, zal moeten zeggen, wie Hij was en is: Gods Zoon, de Zaligmaker, Die leefde, leed, stierf, verrees en Die zal wederkomen. Men moet de jeugd niet te vroeg algemeene geschiedenis vertellen. En als men het doet, behoeft men zeker geen enkel kardinaal punt te verzwijgen dat de Bijbel noemt.

Juist om den eenvoud.

Zelf geef ik voor kinderen de voorkeur aan de biografische methode, al heb ik veel lof voor de vertelwijze van Hillyer. Maar mijn hoofdbezwaar geldt den grondslag, waarop de schrijver staat.

A. L. v. H.

huismiddelen

In bepaalde kringen is men gewoon laatdunkend te oordeelen over de z.g. huismiddelen. Een onbevooroordeelde studie aangaande de geschiedenis en toepassing der geneesmiddelen zal echter in talloze gevallen een verrassend resultaat opleveren, namelijk, dat menig middel, dat thans is opgenomen in het officieele artseneij-boek, reeds gedurende overoude tijden van geslacht op geslacht voor de een of andere kwaal werd toegepast. De benaming mag dan vaak wetenschappelijker en welluidender zijn, de bereiding zuiverder en de verpakking meer aangepast aan de eischen des tijds, het feit valt niet te loochenen dat de volkswijsheid en de leekenbehandeling niet altijd overhoop liggen met de gegradueerde geneeskunde, maar dat zij in tal van gevallen de voorloopters waren van de huidige geneeskundige opvattingen. De meest hechte pijler waarop de homeopathie rust, is, dat zij uit de reacties van mineralen en plantensappen op de *gezonden* ervaart, welke middelen bij ziektesymptomen der organen heilzaam zullen werken. De verdunde vorm dezer heilmiddelen maakt ze in het algemeen ongevaarlijk in haar toepassing op ziekteverschijnselen. Een uitzondering moet hier worden gemaakt voor sommige artseneijmiddelen als daar zijn: chininum arsenicosum, mercurius corrosivus en andere arsenicum- en kwikverbindingen.

Men zou voor de toepassing der huismiddelen eenige eischen of voorschriften kunnen opstellen.

In de eerste plaats gebruike men nimmer middelen, waarvan men de bestanddeelen niet precies kent. Leer een weinig meer van uw pilletjes, druppels en poedertjes te verstaan dan hun benaming alleen!

Het is reeds een oude eisch der homeopathie, dat het middel niet samengesteld, doch enkelvoudig is. Verschillende middelen immers zouden elkaars

*) Door V. M. Hillyer. — Hollandia Drukkerij N.V., Baarn.